

The Opinions of Classroom Teachers about Fatih Project*

Sabahattin Çiftçi** Serdarhan Musa Taşkaya***Melek Alemdar****

ABSTRACT. This study aimed to determine the viewpoints of classroom teachers about the project of FATİH, which began in 17 cities and 51 schools for trial in 2011-2012 educational year and is planned to be carried out in all schools until 2013-2014 educational year. This study was carried out with 80 classroom teachers during the 2011-2012 educational year. Open-ended question forms were used. Teachers think that this project will not work properly. Some disadvantages of this project are technical problems of tablets, lack of teacher's technological information and the training of teachers. Some advantages are that students will not carry heavy bags and technology will enlarge the educational atmosphere. Nearly half of the teachers think that the project will be successful, the other half think that it will not be successful.

Key words: The project of FATİH, Classroom teachers, Computer technology

SUMMARY

Purpose and significance: Countries constantly make reforms in the area of education to adopt the changes in every area and to follow the age. These changes lead to some essential or partial changes in education. Recently, in Turkey there are some radical changes in education. One of them is the application of FATİH project, which is planned to be performed in 2012-2013 educational year.

With this research, determining the viewpoints of classroom teachers about the project of FATİH, which began in 17 cities and 51 schools for trial in 2011-2012 educational year and is planned to be carried out in all schools until 2013-2014 educational year, and which was developed by the Ministry of Education to form and use the technological infrastructure, is aimed.

Methods: This research was modeled as a descriptive survey model. It was carried out by 80 classroom teachers. While choosing the samples, convenience sampling method, which is one of the qualitative research models, was used. Results were obtained by open-ended question forms. There were 6 questions. Mixed-method was used in analyzing the results. Generally, as the topics were determined formerly, descriptive analysis method was used but codes and themes were formed with the help of the viewpoints of the teachers.

Results: %81 of teachers think that this project will not be performed properly. % 69 of teachers' biggest worry is the technical problems of tablets. That the project of FATİH will affect students' writing, reading and speaking skills is the biggest disadvantage of the project. The results such as students will not have to carry heavy school bags, that they will reach the information easily, and that they will use the technology efficiently are some of the advantages for students. For teachers, some advantages of the project are rich materials in teaching and reaching the information easily. But some teachers think that lack of information about using computer technology will make it difficult to perform the project. Nearly half of teachers say that this project will not work, whereas the other half think it will work.

Discussion and Conclusions: Classroom teachers who are the practitioners group of the project think that there will be important problems while performing the project and that it will not be applied properly. Also, half of the practitioners are pessimistic about the project because of the usage of tablets. They think tablets may be broken or defected. Others worry about the project because teachers who are expected to guide the students may not use the computer technology efficiently. According to this research, teachers have important hesitations about the project, so detailed in-service training has to be given to teachers.

** Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Sabahattinciftci@hotmail.com

*** Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD, serdarhan@gmail.com

**** Şehit Murat Tuzsuz Teknik ve EML, Eskişehir, alemdarmelek@hotmail.com

Sınıf Öğretmenlerinin FATİH Projesine İlişkin Görüşleri*

Sabahattin Çiftçi** Serdarhan Musa Taşkaya*** Melek Alemdar****

ÖZ. Bu araştırmada, Türkiye’de 2011-2012 öğretim yılında 17 ilde 51 okulda pilot uygulaması başlayan ve 2013- 2014 yılına kadar ise tüm okullarda uygulanması planlanan, okullarda teknoloji alt yapısının oluşturulması ve kullanımı ile ilgili Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen FATİH Projesi’ne ilişkin sınıf öğretmenlerinin bakış açılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, 2011-2012 öğretim yılında ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 80 sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu soru formu yardımıyla toplanmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin FATİH Projesi’nin rahatlıkla uygulanabileceğini düşünmedikleri, projenin olumsuz yönleri olarak tablet bilgisayarlarda sorunlar yaşanabileceğini, öğretmenlerin bazılarının teknolojiyi kullanamayacağı ve eğitim almaları gerekeceğini belirtmişlerdir. Projenin yararlı yönleri olarak öğrencilerin çanta taşıma derdinden kurtulacak olmaları ve teknoloji alt yapısı sayesinde eğitim ortamının zenginleşeceği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin yarıya yakınının projenin hedeflerine ulaşmayacağını yarıya yakınının ise projenin hedeflerine ulaşacağını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: FATİH Projesi, Sınıf öğretmeni, Bilgisayar teknolojisi.

GİRİŞ

Son yıllarda her alanda olduğu gibi eğitimde de teknoloji kullanımı giderek yaygınlaşmakta ve eğitimin her alanında teknolojiden etkin bir şekilde yararlanılma yoluna gidilmektedir. Çünkü eğitimde teknolojik gelişmelerden yararlanmanın öğrenciler ve öğretmenler açısından birçok alanda faydası vardır ve günümüz dünyasında teknolojinin kullanımı artık bir zorunluluk haline gelmiştir.

Eğitim sistemleri yeni teknolojilerden etkilenerek programlarını yenileme ve yeni materyaller kullanmak durumunda kalmaktadırlar (Karasar, 2004). Böylece eğitim alanında yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanımının her geçen gün arttığı görülmektedir. Türkiye’de de bu gelişmelerin eğitime yansması çeşitli şekillerde görülmektedir. Bu gelişmelere paralel olarak okullarda sırayla tepegöz, projeksiyon, akıllı tahta ve son olarak da etkileşimli tahta kullanılmaya başlanmıştır. Ancak okulların tamamında teknolojik alt yapı ve materyal konularında eşitlik sağlanabildiği söylenemez. “Bu teknolojik cihazlar çoğunlukla okullardaki öğretmen, yönetici ve veli gibi paydaşların çabalarıyla temin edilmektedir. Buradaki temel sorun her sınıfın bu teknolojilere eşit oranda ulaşamaması ve çoğu zaman benzer standartlarda teknolojilerin kullanılmaması olarak görünmektedir. Ayrıca; sınıflardaki cihazların derslerde etkin kullanımında öğretmen eğitimlerinin yetersizliği, öğretim programlarının doğrudan BT destekli olarak yapılandırılmamış olması ve tüm derslerin kazanımlarını destekleyici kaliteli içeriklere ulaşamama gibi sorunlar da karşımıza çıkmaktadır. Sınıflarımıza bir şekilde giren bu teknolojiler derslerde amacına uygun olarak kullanılmamakta ve bu teknolojilere erişemeyen diğer öğrenciler için de ciddi bir fırsat eşitsizliği oluşturmaktadır” (Alkan, Düz, Orman, Çiçek, Koldanca ve Günday, 2011: 1472).

Eğitimde teknolojik gelişmelerden yararlanmak için Milliği Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından planlanan yeniliklerden ve bu güne kadar planlananlar içinde en kapsamlılarından biri FATİH Projesi’dir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), okullarda teknoloji kullanımını artırmayı hedefleyen Bilgisayar Teknolojisi (BT) kullanımlı FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi’ni hazırlamıştır. Bu proje, gündeme geldiğinden bu yana eğitim camiasının yanı sıra toplumun bütün kesimleri tarafından da yakından takip edilen bir konu olmuştur.

FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim

* Bu makale, 24-26 Mayıs 2012 tarihinde Rize’de düzenlenen 11. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu’nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Sabahattinciftci@hotmail.com

*** Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD, serdarhan@gmail.com

**** Şehit Murat Tuğsuz Teknik ve EML, Eskişehir, alemdarmelek@hotmail.com

düzeyindeki tüm okullarda dizüstü bilgisayar, LCD panel, etkileşimli tahta ve internet ağ altyapısı sağlanmasını öngörmektedir. Bu proje çerçevesinde öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmesi planlanmıştır. Bu süreçte öğretim programları, bilgisayar teknolojisi destekli öğretime uyumlu hale getirilerek eğitsel e-çerikler oluşturulacaktır. FATİH projesi, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, Ulaştırma Bakanlığı tarafından desteklenmektedir. Projenin 5 yılda tamamlanması ön görülmüştür. Birinci yıl ortaöğretim, ikinci yıl ortaokul, üçüncü yıl ise ilkokul ve okul öncesi kurumlarının ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir (FATİH Projesi, 2012).

Eğitimin her alanında olduğu gibi bu projede de kilit konumda öğretmenler yer almaktadır. Bu nedenle: “FATİH projesinin amacına ulaşabilmesi için bilgisayar okur-yazarlığının yaygınlaştırılması ve projenin uygulayıcıları olan öğretmenlere yönelik eğitimlerin sunulmasının hayati önem taşıdığı söylenebilir” (Kayaduman, Sarıkaya ve Seferoğlu, 2011). “Teknoloji altyapısının ve uygun e-çeriklerin varlığı onları kullanabilecek öğretmenler olmadan bir işe yaramayacağından proje kapsamında hizmetiçi eğitim bileşeni önem kazanmaktadır” (Alkan, Bilici, Akdur, Temizhan ve Çiçek, 2011).

AB ülkelerinde zorunlu eğitim kapsamında ve informal eğitimi de içeren bir anlayışla eğitimde kazandırılması gerekli temel sekiz beceri alanı belirlenmiştir. Bu becerilerden biri de bilişim teknolojileri kullanabilmedir (European Comission, 2010). Ayrıca derslerin BT ile desteklenerek yürütülmesinin öğrenci başarısı üzerinde geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu saptanmıştır (Demircioğlu ve Geban, 1996). BT'nin eğitimde kullanımının artırılması bu nedenle önem kazanmıştır.

Okullarda öğrenme ortamları farklı ve ilginç öğrenme etkinlikleri içeren eğitsel yazılımlar, oyun tabanlı öğrenme ortamları, web tabanlı öğrenme ortamları, e-öğrenme içerikleri kullanılarak zenginleştirilebilir (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011). “Eğitim sürecine damgasını vuran ve yaygınlaştırılması konusunda büyük projeler ve çalışmalara girilen bilgisayarlar özellikle etkili eğitsel yazılımların hazırlanmasıyla öğretme-öğrenme sürecine önemli katkılar sağladığı, yapılan bilimsel araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur” Tor ve Erden (2004: 122). Bu projenin başarısını etkileyebilecek öğeler Kayaduman, Sarıkaya ve Seferoğlu'na (2011: 6) göre şunlardır:

- *Öğretmenlerin bilgisayar/teknoloji kullanımına ilişkin algıları*
- *Öğretmenlerin yönetsel ve kişisel amaçlı işlerde bilgisayar/teknoloji kullanım algıları*
- *Öğretmenlerin öğretim amaçlı işlerde bilgisayarı/teknolojiyi kullanım algıları*
- *Öğretmenlerin bilgisayarı/teknolojiyi kullanım durumları*
- *Öğretmenlerin bilgisayarın/teknolojinin öğretim etkinlikleriyle kaynaştırılmasına ilişkin özgüvenleri,*
- *Öğretmenlerin bilgisayara/teknolojiye ilişkin tutumları,*
- *Öğretmenlerin bilgisayara/teknolojiye ilişkin öz yeterlilikleri,*
- *Çeşitli altyapı eksiklikleri,*
- *Diğer öğretmenlerin bilgisayarlara yönelik olumsuz tutumları,*
- *Eğitimde bilgisayar kullanımına mesafeli duran veli ve yöneticilerin baskısı,*
- *Bilgi eksikliği ve yetersiz hizmet-içi eğitimler,*
- *Yeterli sayıda bilgisayarın olmayışı,*
- *Öğretim programının buna uygun hazırlanmamış olması,*
- *Öğretmenlerin bu konuda yeterince eğitilmemiş olması sayılabilir.*

FATİH projesi, 2012-2013 öğretim yılından itibaren orta öğretim kurumlarından başlayarak 3 yıl içinde okul öncesinden liseye kadar tüm okullarda kullanılmaya başlanacaktır. Bu plana göre 3 yıl içinde sınıf öğretmenleri de bu projenin bir parçası olacaklardır. Öğretmenler içinde sayısal olarak en büyük grubu oluşturan sınıf öğretmenlerinin bu projeye ilişkin görüşlerinin alınması önemlidir. Çünkü henüz pilot uygulamada iken bu projenin en önemli ayaklarından birini oluşturan öğretmenlerin projeye ilişkin belirtecekleri görüş ve önerileri projeye olumlu katkı sayılacaktır.

Amaç

Bu araştırmada, Türkiye’de ilk olarak 2010-2011 yılında bir ilköğretim okulunda uygulanan, 2011-2012 öğretim yılında 17 ilde 51 okulda uygulamaya konan ve 2013- 2014 yılına kadar ise tüm okullarda uygulanacak olan okullarda teknoloji alt yapısının oluşturulması ve kullanımı ile ilgili geliştirilen FATİH projesine ilişkin sınıf öğretmenlerinin bakış açılarını tespit etmek ve konuya ilişkin bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. FATİH projesini gerekliliği ve önemine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nasıldır?
2. FATİH projesinin uygulanabilirliğine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nasıldır?
3. Sınıf öğretmenlerinin FATİH projesinin uygulanma sürecine ilişkin kaygıları nelerdir?
4. FATİH projesinin öğrenciler açısından olumlu varsa olumsuz yanlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nasıldır?
5. Sınıf öğretmenlerinin FATİH projesinin öğretmenler açısından olumlu varsa olumsuz yanlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
6. FATİH projesinin hedefine ulaşılabilirliğine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma nitel araştırma yöntem ve tekniklerine dayalı olarak yapılmış betimsel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu

Araştırma 2011-2012 öğretim yılında 80 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın öğretmenlere yönelik açık-uçlu soru formlarının uygulanmasında, nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek’e (2008) göre kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır. Genellikle, kolay ulaşılabilen örneklem göreceli olarak daha az maliyetlidirler. Ayrıca, tanıdık bir örneklem üzerinde çalışma, bazı araştırmacılar için daha pratik ve kolay algılanabilir.

Nitel araştırma yöntemlerinin doğasına uygun olarak, ulaşılabilen 80 sınıf öğretmenine FATİH Projesi’ne yönelik Açık-Uçlu Soru Formu uygulanmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	n	%
Kadın	39	48.75
Erkek	41	51.25
Toplam	80	100.00

Tablo1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin % 48.75’i kadın %51.25’ i ise erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdeme göre dağılımı

Mesleki kıdem	n	%
1-5 yıl	14	17.5
6-10	19	23.75
11-15	25	31.25
16 ve üstü	22	27.5
Toplam	80	100

Tablo 2’deki öğretmenlerin mesleki kıdem açısından dağılımına bakıldığında 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı 14 olup çalışma grubu içindeki oranı %17.5, 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı 19 olup çalışma grubu içindeki oranı %23.75, 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı 25 olup çalışma grubu içindeki oranı %31.25 ve son olarak 16 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı 22 olup çalışma grubu içindeki oranı %27.5’tir.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin toplanması

Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu soru formu ile toplanmıştır. Soru formunda 6 soru yer almaktadır. Sorular, araştırma yapılan projeye ilgili üzerinde en çok tartışılan konulardan hareketle hazırlanmıştır. Hazırlanan sorulara araştırmacılar dışında 2 eğitim bilim uzmanının görüşleri doğrultusunda son şekli verilmiş ve ön uygulamaya geçilmiştir. Ön uygulamada çalışmaya katılan öğretmenler dışında 3 sınıf öğretmenine formda yer alan sorular yöneltilerek soruların anlaşılabilirlik ve cevaplanabilirliği incelenmiştir.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Veri analizinde karma yöntem kullanılmıştır. Konu başlıkları önceden belirlendiği için ağırlıklı olarak betimsel analiz yöntemi kullanılmış ancak içerik analizinden de yararlanılarak görüşlerden kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Yıldırım ve Şimşek (2008), betimsel analizde görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilebileceğini belirtmişlerdir. Bu çalışmada da araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerini yansız olarak ortaya koymak amacıyla cevaplardan alıntılar yapılmıştır.

Verilere ilişkin yorumlarda ve kodlamalarda araştırmacıların görüş birliği içinde olmasına özen gösterilmiştir. Soruların değerlendirilme aşamasında ise öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiş ve ifadelerde yer alan temel noktalar frekans ve yüzde değerleri göz önüne alınarak incelenmiştir. Ayrıca verilerin tablolaştırılmasında kodlar (Ö:1, Ö:2, Ö:3...) kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular, daha önceden belirlenen temalara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak özetlenmiştir.

Tablo 3. FATİH Projesi önemli ve gerekliliğine ilişkin bulgular

Alt temalar	f	İfadeler	%		
Evet, önemli ve gereklidir.	Çünkü	Eğitimde teknoloji kullanımı önemli.	16	Evet, önemli ve gerekli bir proje olduğunu düşünüyorum. Bilim ve teknolojiadaki değişiklikleri eğitim hayatımıza uyarlamamız, kullanmamız gerekli (Ö.6).	
		Çağa ayak uydurmak.	15	Çağa ayak uydurmak açısından gayet doğru düşünülmüş, bir proje... gerçekleşirse eğitimde başarıyı artırır (Ö.1).	
		Öğretimi zenginleştirmek.	8	Teknolojinin sınıf ortamında kullanılması derslerin işleniş metotlarının zenginleşeceğini düşündüğüm için önemli buluyorum (Ö.11).	
	Fakat	Eksiksiz uygulanırsa	3	Bu projenin önemli olduğunu düşünüyorum. Ancak bütün olarak uygulanırsa(Ö.13).	69
		Küçük yaştaki çocuklar için uygun değil.	2	Önemli bir proje fakat küçük yaştaki çocuklar için çok uygun olduğunu sanmıyorum(Ö.31).	
		Maliyeti çok	2	Evet, ama maddi külfetin üstesinden nasıl gelinecek ve her okula nasıl ulaştırılacak merak ediyorum (Ö.78).	
Hayır, önemli ve gerekli değildir.	Çünkü	Altyapı yetersiz	7	Bence bu proje gereksizdir. Çünkü altyapı olmadan öğrencilere böyle uygulamaların yaptırılması olumlu sonuçlar getirmez (Ö.74).	31
		Temel ihtiyaçlar	4	Hayır, gerekli değil. Okulların acil, temizlik malzeme ısınma, tamirat, kalabalık sınıflar dururken bu projeye gerek yok (Ö.45).	
		Maliyeti çok	2	Çok pahalıya mal olacak, bence gerek yok(Ö. 53).	
	Çünkü	Öğretmen niteliği	2	Gerekli ve önemli bir proje olduğunu düşünmüyorum. Çünkü her şeyden önce teknoloji değil onu kullanacak öğretmen önemli (Ö.29).	
		(Bölgesel farklılıklar,Bireysel farklılıklar)	2	Hayır, öğrenciler arasındaki bireysel ve kültürel farklılıklardan dolayı uygulanabilir bir proje olarak görmüyorum(Ö.22).	

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğun (% 69) FATİH Projesi'nin önemli ve gerekli bir proje olduğuna inandığı görülmektedir. Öğretmenler bu projenin önemli ve gerekli olmasının nedeni olarak en çok eğitimde teknoloji kullanmanın gerekliliği nedenini belirtirlerken çağa ayak uydurmak ve öğretimi zenginleştirmekte bu nedenler arasında ifade edilmiştir. Önemli ve gerekli olduğunu ifade eden 11 öğretmen projeye ilgili bazı çekincelerini belirtmişlerdir. Projenin önemli ve gerekli olmadığını ileri süren 25 öğretmen ise bunun nedeni olarak en çok altyapı eksikliğini göstermişlerdir.

Tablo 4. Projenin uygulanabilirliğine ilişkin görüşler

Alt temalar	f	İfadeler	f	%	
Hayır, uygulanamaz.	Öğretmenden kaynaklanan nedenler	25	Uygulanacağını sanmıyorum. Çünkü yaşlı öğretmenlerin teknolojiden uzak olduğu için yapamayacağını düşünüyorum (Ö.35).	65	81
	Okulların imkânları	5	Daha bilgisayarı açıp kapamayı bilmeyen öğretmenler varken akıllı tahta kullanacak, tabletleri öğrencilere aktif şekilde kullanılabilecek öğretmenlerin olduğunu düşünmüyorum (Ö.48).		
	Altyapı	12	Eski öğretmenlerin mail bile atamadığını düşünürsek uygulamanın gerçekleşmeyeceği muhakkak (Ö. 73). Çünkü,üçra köylerdeki okullarda teknolojik aletlerin olmaması, elektrik su sıkıntısının bile yaşandığı şu devirde verimlilik elde edilmesi imkansız (Ö.3).		
	Bölgesel farklılıklar	17	Her okulun fiziki şartları eşit değil (Ö.70). Birçok anlamda eksik olan o kadar çok okul var. Birleştirilmiş sınıflar var. Bunun aktarımı planlanması nasıl olacak mümkün değil (Ö.21). Her tarafta rahatlıkla kullanılamaz bunun için alt yapı gerekli (Ö.23). Teknik olarak gerekli altyapının hazır olduğuna inanmıyorum (Ö. 54). Türkiye'nin doğusu ile batısı eşit şartlara sahip değil (Ö.75). Çünkü, köyleri geçtim, il merkezlerinde bile bilgisayardan anlayan ve bir sorun çıktığında halledebilecek kişi sayısı çok az(Ö.31) Türkiye'nin her tarafında sosyo-ekonomik şartlar, kültürel faktörler, imkânlar aynı değildir (Ö.4).		
Evet, uygulanabilir.	Zamanla	7	Eğitim aldıkça kullanılacaktır. Her yerde çok rahat uygulanabilir (Ö.34).	15	19
	Hizmet İçerisi	3	Bir süre yavaş kalsa da sonunda istenilen düzeyde başarı sağlanacaktır (Ö.51).		
	Verilirse	2	Evet bir süre sonra rahatlıkla uygulanır. Tablet sistemine o kadar yabancı değiliz.bugün kullanılan cep telefonlarında bile aynı teknoloji var (Ö. 46). Öğretmenlere gerekli bilgisayar kullanma ve akıllı tahtayı kullanma eğitimi verilirse uygulanabilir (Ö.61) Öğretmenler bunun faydasına inanırsa uygulanır(Ö.16). a Önemli olan kararlı olmak. Eğer tek yürek hareket edilirse. Bir iki yıl içerisinde düzen oturur (Ö.78)		

Tablo 4 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin projenin tüm yurttan ve bütün öğretmenler tarafından uygulanabileceğini çoğunlukla (% 81) düşünmedikleri görülmektedir. Katılımcılar, projenin uygulanamama nedenlerinin başında öğretmen kaynaklı sorunları belirtmişlerdir. Özellikle öğretmenlerin bilgisayar kullanma becerilerinin düşük olması, bazı öğretmenlerin bilgisayara yönelik olumsuz tutumları ve mesleki kıdemi fazla öğretmenlerin BT'ye uzak olmalarını başlıca nedenler olarak göstermişlerdir. Ayrıca birbirinden farklı imkânlarla sahip okullar bölgeler ve alt yapı imkânları da projenin tüm yurttan rahatlıkla uygulanmasının önündeki engeller olarak sayılmaktadır. Evet, proje uygulanabilir diyen öğretmenlerin çoğunluğu (n: 7) zamanla projenin önündeki problemlerin ortadan kalkacağına inanmaktadırlar. Yine öğretmenler, hizmet içi eğitim verilirse ve projeye inanılırsa FATİH Projesi'nin rahatlıkla uygulanacağını düşünmektedirler.

Tablo 5. Projenin uygulanma sürecine ilişkin kaygılar

Alt temalar	f	İfadeler	f	%
Tablet Bilgisayarlar	Kullanımı	Çocuklar tabletleri düşürebilir, bozabilir. İnternet bağlantısı olmayabilir, akıllı tahtada arızalar yaşanabilir (Ö.10).		
	Kırılması	Bütün öğrencilerin tabletleri kullanabileceğine inanmıyorum. Tabletlerin çok kısa sürede bozulacağını ya da kırılacağını düşünüyorum (Ö.13).	39	
	Bozulması	İşin maddi boyutu beni düşündürüyor. Henüz her okulda akıllı tahta bile yok (Ö. 78).		
	Maddi boyutu	Uygulanma sürecinde ciddi maddi kayıplar olacağı inancındayım (Ö.54).		
	Teknik destek	Arıza durumunda zamanında onarım ve bakım hizmeti almak konusunda kaygılarım var (Ö.27).		
	Şarj durumu	Versiyon yenileme, güncelleme ve servis konusunda	69	86
	Çalınması	Her okulda uygulanamaz kaybolan bozulan PC'ler ders işlenmesine engel olacak. Tabletlerin çalışabilirliği de soru işareti (Ö.36).		
Evet	Yeterli altyapı sağlanması	Tabletlerin bozulması, çalınması, toplu şarj etme, wireless zararları, internet bağlantı sorunları (Ö.45).		
	Bölgesel farklılıklar	Çok fazla kaygım var. Artık öğrenci kitabımı evde unuttum yerine, tabletim arızalandı, kırıldı, çöktü gibi ifadelerle gelecek (Ö. 70).	11	
	Hizmet içi eğitim	Daha bilgisayar ve projeksiyonların sınıfta yeterli kullanımı olmazken, bu projeye tablet kullanım süreci ve sonuçları çok da iç açıcı olmasa gerek. Sınıfta oluşacak karışıklık ve düzensizlik eğitimde büyük sorunlar doğurabilecektir (Ö. 79).	8	
	Uygulamada, acele edilmesi	Öğretmenler iyi bir hizmet içi eğitimden geçirilmezse projenin başarılı olmayacağını düşünüyorum (Ö47). Sonuçları ile ilgili kaygım olmamakla birlikte uygulanma sürecine ilişkin kaygılarım var. Bu proje çok ciddi bir altyapı gerektirmekte (Ö.56).	6	
		Türkiye genelindeki tüm okullarda kısa bir sürede ve aynı anda projenin uygulanabilmesine dair kaygılarım var (Ö.17)	5	
Hayır	Kaygım yok	Aksine bilgi ve teknoloji hayatımızı kolaylaştıracak	7	9
		(Ö.51).		
Fikrim Yok	Bilemiyorum	Bekleyip göreceğiz (Ö.22).	4	5
		Uygulanmadan bir şey söyleyemem (Ö.33)		

Tablo 5 incelendiğinde, sınıf öğretmenleri projenin uygulanma sürecine ilişkin en büyük kaygılarının (% 69) tablet bilgisayarlara yönelik olduğu görülmektedir. Öğretmenler tablet bilgisayarlara kullanımı, kırılması bozulması vb. gibi nedenlerden dolayı kaygıları olduğunu belirtmişlerdir. Yine yeterli alt yapının sağlanamaması, bölgesel farklılıklar, hizmet içi eğitim,

uygulamada acele edilmesi de öğretmenlerin diğer kaygı duyduğu nedenler olarak görülmektedir. Öğretmenlerin sadece çok azı (% 9) projenin uygulama sürecine ilişkin kaygıları olmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 6. FATİH Projesi'nin öğrenciler açısından olumlu ve olumsuz yönleri

Kodlar	f	İfadeler
Olumsuz	Yazma becerisi	16 Daha da tembelliğe alışacaklar, elleri kalem tutmayacak (Ö.23).
	Kitap sevgisi (okuma)	11 Öğrencinin yazı yazma ve yazılı anlatım becerileri zayıflayabilir. Kitap okuma oranı azalabilir (Ö. 76).
	Anlatım becerisi	9 Öğrenciler radyasyona maruz kalacaklar. Okuma yazmayı unutacaklar. Kısaca teknolojinin kullanılması öğrencinin pasif hale gelmesini sağlayacak (Ö.74).
	Tembellik (kolaycılık)	7 Öğrencilerdeki kitap okuma sevgisini ve kitap okuma alışkanlığını körelteceğini, kitaplara ilgilerinin azalacağını düşünüyorum (Ö.55).
	Bilgisayar bağımlılığı	5 Tüm dünyayı elinin altına getiren bir teknoloji bir teknoloji imkânına sahip olacak öğrenciler sosyallikten uzaklaşacak, iletişim becerileri zayıflayacak ve yaratıcılıkları körelecektir diye düşünüyorum (Ö.52).
	Sosyal ilişki	4 Sıkı sık bozulan araçlar öğrencileri sıkabilir dersten uzaklaştırabilir (Ö.43).
	Radyasyon	4 Dikkat azalması sağlık problemleri, yazı yazmaları azalacak ve yazıları kötüleşecek öğrenciler hazırcılığa alıştıracak ve araştırma olmayacak (Ö.14).
	Araştırma becerisi	3 Uzun vadede radyasyon yayılımının etkin olacağından çocukları olumsuz etkileyecektir (Ö. 29).
	Çanta taşıma	15 Öğrencileri hazırcılığa alıştıracak (Ö.36).
	Görsellik	10 Okuma yazmayı unutan araştırmayan bir nesil olacaklar (Ö. 59).
Olumlu	Bilgiye kolay ulaşım	8 Kitap defter taşıma sıkıntısı yaşamayacak olmaları aynı zamanda fiziksel gelişimlerini de olumlu yönde etkileyecektir (Ö.54).
	Daha eğlenceli dersler	6 Öğrenciler ağır çantalardan kurtulacaklar (Ö.50).
	Teknoloji kullanma Becerisi	10 Artık sırtlarındaki yük hafifleyecek ve dersler daha eğlenceli hale gelecek. Ayrıca kaynak eşitliği sağlanacak (Ö.43).
	Uygulama yapma	8 Öğrencilerin teknoloji ile yakın ilgisi onların teknoloji bilgileri açısından etkili olacaktır (Ö. 29).
	Eşitlik sağlanacak	6 Bu proje sayesinde öğrenmelerin daha eğlenceli ve daha çabuk olacağını düşünüyorum (Ö.27).
	İnternete ulaşım	6 Dersler görsel olarak çok kolay ve anlaşılabilir bir biçimde işlenir ve öğrenciler tarafından anlaşılması kolaylaşır (Ö.31).
		6 Görselliği arttırdığı için özellikle birinci kademedeki daha faydalı olabilir (Ö.30).
		6 Dersleri eğlenceli hale getirecektir. Öğrencileri monotonluktan çıkaracaktır. İlk zamanlarda motivasyonu arttıracaktır (Ö.34).
	3 Öğrenciler daha çok kaynağa daha kolay ulaşacaklar ve daha fazla pratik yapma şansı yakalayacaklar (Ö.56).	
	3 Ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilerde bu sayede bilgisayarla tanışacaklar (Ö.13).	
	3 Araç gereç yükü azalacak, öğrencileri internet kafelerden uzaklaştıracak, bilişim araçlarını kullanmaya teşvik edecek (Ö.8).	

Tablo 6 incelendiğinde sınıf öğretmenleri FATİH Projesi'nin öğrencilere yansıtacaklarını düşündükleri olumsuz yanların en fazla öğrencilerin yazma (n: 16), okuma (n: 11) ve anlatım (n: 9) becerileri üzerine olacağını belirtmişlerdir. Yine bu projenin öğrencileri tembelliğe alıştıracığı, bilgisayar bağımlılığına yol açacağı ve öğrencilerin sosyal ilişkilerini zayıflatacaklarını düşündükleri görülmektedir. Öğrencilere yönelik olumlu yanlar olarak ise öğretmenler en fazla öğrencilerin çanta taşıma derdinden kurtulacaklarını belirtirken öğrenmeye görsellik katacak olması bilgiye kolay ulaşım ve teknoloji kullanma becerisinin artması da öğretmenlerin projenin öğrenciler açısından faydalı yanları olarak görülmektedir

Tablo 7. Öğretmenler için olumlu varsa olumsuz yanları

Kodlar	f	İfadeler	
Olumlu yanları	Bilgiye erişim	11	Öğretmenlerin işi kısmen kolaylaşacak. Etkin kullanımda başarı artacak. Fakat öğretmenlerimizin ciddi bir hizmet içi eğitim alması gerekir (Ö. 7).
	Zengin materyal	10	Öğretmeler sunumlarını daha rahat yapabileceklerdir (Ö.27).
	Kolaylaştırarak	11	Sınıfta tebeşir tozu yutmaktansa bilgisayar ekranında ve daha çok alternatifli bir ders işlemek daha güzel ve verimli olur (Ö. 12).
	Zaman kazandıracak	7	Sınıfta işleri kolaylaştırıcaktır. Bütün öğrencileri sistem üzerinden takip etme imkânı sağlayacaktır. Derse az katılanları sayısal olarak belirleme imkânı sunacaktır (Ö.34).
	Öğrenci takibi kolaylaşacak	3	Yardımcı kaynaklar noktasında alternatiflerin çok olması e-kaynakların sayısının artması zaman içerisinde öğretmenleri çok rahatlatıcaktır (Ö. 56).
	Motivasyonu arttıracak	3	Öğrencilere etkili bir öğretim ortamı sağlar. Öğretmen öğrenci iletişimini artırır öğretmenin mesleğini daha istekli yapmasını sağlar (Ö. 55).
	Sağlık	3	Öğretmenler faranjit olmaz (Ö. 69).
	Teknoloji kullanma becerisi	9	Birçok görsel ve işitsel materyalle ders anlatmak avantajlı, öğretmenler kendilerini yenilemek zorunda olacaklar teknolojiyi kullanma becerileri aratacak (Ö. 39).
Olumsuz yanları	İş yükü	11	Teknolojiyi daha etkin kullanma diyebiliriz (Ö. 3).
	Emeklilik	4	Kalabalık sınıflarda çok zorlanılacak öğretmenin iş yükü çok artacak (Ö.78).
	Sınıf yönetimi	10	Öğretmenin sınıfta etkisi iyice azalacak, beklide öğrenciler öğretmene gerek yok diye düşünecekler, birçok öğretmen emekli olacak (Ö. 73).
	Zaman kaybı	7	Dikkati toplayamama, materyal bulmanın kolaylaşması zaman kaybı, öğretmeni hazırcılığa alıştıracak araştırma olmayacak (Ö. 14).
	Tembelleştirecek	8	Zaman kaybı çok olacak (Ö.18).
			Öğretmenlerin bu projeyi uygulama pratiği ve bilgisi yeterli düzeyde olmadığından öğretmenlerin yükü artacak oldukça rahatsızlar bu gelişmeden(Ö.27).

Tablo 7 incelendiğinde FATİH Projesi'nin öğretmenlere yönelik olumlu yanları olarak bilgiye erişim, zengin materyal imkânı sunması, öğretmenin işini birçok konuda kolaylaştırıcak olması bu nedenle de zaman kazandıracak olması en önemli olumlu yanları olarak ifade edilmiştir. Olumsuz yanları olarak ta öğretmenlerin bir kısmı FATİH Projesi nedeniyle öğretmenlerin teknoloji kullanma becerileri konusunda kendilerini yenilemek zorunda kalmaları öğretmenlere iş yükü getireceği olarak görülmekte bu durumunda öğretmenlerde emekliliğe yol açacağını düşünmektedirler. Öğretmenler bu projeye sınıfta öğretmenler kontrolü iyice kaybedeceklerini düşünmektedirler. Yine öğretmenlerin işini bu projeye kolaylaşacağını düşünen öğretmenler bu durumun öğretmenleri tembelliğe iteceklerini düşünmektedirler.

Tablo 8. Projenin hedeflerine ulaşmasına ilişkin görüşler

Görüşler	f	(%)
Hayır	37	46
Evet	22	28
Zamanla evet	13	16
Kısmen	4	5
Fikrim yok	4	5
Toplam	80	100

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin yarıya yakını (% 46) projenin hedeflerine ulaşmayacağını düşünürken yarıya yakını da (% 44) ulaşacağını düşünmektedir. 4 sınıf öğretmeni, projenin hedeflerine kısmen ulaşacağını düşünürken 4 öğretmen ise bu konuda bir fikrinin olmadığını belirtmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada, Türkiye’de ilk olarak 2010-2011 yılında bir ilköğretim okulunda uygulanan, 2011-2012 öğretim yılında 17 ilde 51 okulda uygulamaya konan ve 2013-2014 yılına kadar ise tüm okullarda uygulamaya geçmesi planlanan, okullarda teknoloji alt yapısının oluşturulması ve kullanımı ile ilgili MEB tarafından geliştirilen FATİH projesine ilişkin sınıf öğretmenlerinin bakış açılarını tespit etmek ve konuya ilişkin bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır.

“FATİH projesinin başarıya ulaşabilmesinde, bu projenin en önemli uygulayıcıları olan öğretmenlerin yeterlik durumlarının ve altyapıdaki mevcut durumun incelenmesi önemlidir” (Kayaduman, Sarıkaya ve Seferoğlu, 2011). Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin çoğunun (% 69) FATİH Projesi’nin önemli ve gerekli bir proje olduğuna inandığı görülmektedir. Öğretmenler bu projenin önemli ve gerekli olmasının nedeni olarak en çok eğitimde teknoloji kullanmanın gerekliliği belirtirlerken çağa ayak uydurmak ve öğretimi zenginleştirmekte bu nedenler arasında ifade edilmiştir.

“Özellikle somut işlem döneminde olan çocukların öğrenim gördükleri ilköğretimin I. kademesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinden, derslerde öğrencilerin ilgilerini çekecek öğrenme ortamları oluşturması beklenmektedir. Bunu sağlamada öğretmenler için en önemli yardımcı kuşkusuz bilgisayar teknolojisidir. Çünkü bu teknoloji sayesinde çok sayıda ders araç gereci bir arada ve çok daha kolay ulaşılabilir hale gelmiştir” (Akbaşlı, Taşkaya, Meydan ve Şahin, 2012: 114).

Sınıf öğretmenleri projenin rahatlıkla uygulanabileceğini çoğunlukla (%81) düşünmemektedirler. Katılımcılar özellikle, öğretmenlerin bilgisayar kullanma becerilerinin düşük olmasını, bilgisayara yönelik tutumlarının olumsuz olmasını ve mesleki kıdemi fazla öğretmenlerin BT’ye uzak olmalarını projenin uygulanmasında en önemli engeller olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Özçelik ve Aşkın Kurt (2007) tarafından yapılan araştırmada da ilköğretim öğretmenlerinin bilgisayar özyeterlik inançlarının yaş ile ters orantılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Adıgüzel, Gürbulak ve Sarıçayır’a (2011) göre: “Bu teknolojinin Türkiye’de yaygınlaşması için her ne kadar uğraşılsa da, öğretmen ve öğrenci tutumunu ölçen çalışmalar göstermiştir ki, öğretmenlerin yeterince eğitilmeden akıllı tahtaların sınıflara yerleştirilmesi, bu teknolojinin amacına uygun, etkin bir biçimde kullanılmadığını göstermektedir”. Yılmaz (2007) sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojilerinden yararlanma konusunda ciddi eksikliklerinin olduğunu belirtmiştir. Akbaşlı, Taşkaya, Meydan ve Şahin (2012) tarafından yapılan çalışmada da eğitim müfettişleri sınıf öğretmenlerinin derslerde bilgisayar destekli eğitimden yeterince yararlanmadıkları, yararlananların da genelde derslerde projeksiyondan sunu ve görselleri yansıtmak için yararlandıklarını dile getirmişlerdir. İşman’da (2001) çalışmasında, Sakarya ilinde ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin eğitim teknolojileri yönünden yeterliliklerinde klasik öğretim materyallerinin orta seviyede olduğu, yeni teknolojilerin çok az seviyede kullanıldığını ortaya koymuştur.

Lisans öğrenimleri sırasında sınıf öğretmeni adaylarına BT ile ilgili çeşitli dersler verilmektedir. Ancak Toker (2007) tarafından yapılan araştırmada sınıf öğretmenlerinin kendilerini bu

alandaki yeterli görmedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum sınıf öğretmenlerinin hizmet öncesi eğitimleri sırasında yeterli eğitim alamadıkları şeklinde değerlendirilebilir. Bu eksikliklerin giderilmesi için sınıf öğretmenlerine hizmet içi eğitimler verilmelidir. Baki'de (1996) bu konuda eğitim fakültelerine önemli görevler düştüğünü belirtmektedir.

Sınıf öğretmenleri projenin uygulanma sürecine ilişkin en büyük kaygılarının (%69) tablet bilgisayarlara yönelik olduğu söylenebilir. Katılımcılar, tablet bilgisayarların kullanımı, kırılması bozulması vb. gibi nedenlerden dolayı kaygıları olduğunu belirtmişlerdir. Kaya ve Koçak Usluer (2011), bu projenin eğitim sistemine sağlayacağı katkı açısından maliyeti yüksek ancak yararı düşük bir proje olarak anılması riski olduğunu belirtmişlerdir. Dursun, Tanyeri ve Çuhadar (2011) da projenin teknolojinin öğretiminden ziyade ürünleri ön plana çıkaran bir yapısı olmasına dikkat çekmişlerdir. Gürol, Donmuş, ve Arslan (2012) tarafından yapılan çalışmada sınıf öğretmenleri, FATİH projesiyle birlikte karşılaşılabilecek problemleri bilgi eksikliği, disiplin sorunları, zaman yönetimi, alt yapı yetersizliği, ekonomik problemler, seminer yetersizliği, adaptasyon sorunu ve araç gereç sorunları olarak dile getirmişlerdir. Ancak BT teknolojisi açısından bu tür sorunların sık karşılaşıldığı söylenebilir. Bu konuda Karip'e (2007) şu hususa dikkat çekmiştir: "Okullarda bilişim teknolojilerinin güncelliğinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekir. Teknolojinin maliyetinin yüksek olması, teknolojinin uygun ve etkin kullanımını gerektirmektedir. Bilişim teknolojisi ürünleri genellikle 2-3 yılda ekonomik ömrünü tamamlamaktadır. Ekonomik olarak Türkiye'den daha iyi koşullardaki ülkelerdeki uygulamalarda bile, kullanım amacına bağlı olarak daha eski teknolojilerin de okullarda kullanıldığı bilinmektedir. Bu nedenle, bilişim teknolojileri alt yapısının yenilenmesinde kullanım şekli ve amaçları göz önünde bulundurulmalıdır" (s. 261).

Sınıf öğretmenleri FATİH Projesi'nin öğrencilere yansıtacaklarını düşündükleri olumsuz yanların en fazla öğrencilerin yazma, okuma ve anlatım becerileri üzerine olacağını belirtmişlerdir. Öğrencilere yönelik olumlu yanlar olarak ise öğretmenler en fazla öğrencilerin çanta taşıma derdinden kurtulacaklarını belirtirken öğrenmeye görsellik katacak olması, bilgiye kolay ulaşım ve teknoloji kullanma becerisinin artmasını dile getirmişlerdir. FATİH Projesinde bilgisayar ve internetin ağırlıklı olarak kullanılması bu konuda yapılan birçok araştırmada öğrenci başarısını artırdığı yönünde çıkmıştır (Mioduser, Nachmias, Tubin and Forkosh-Baruch, 2002; Çekbaş, Yakar, Yıldırım ve Savran, 2003; Passey, Rogers, Machell and Mchugh, 2004; Karal ve Berigel, 2006). Bu araştırmada da öğretmenler, projenin öğrenmeye katkısı olacağı görüşünü dile getirmişlerdir. Kaya ve Koçak Usluer (2011) de projenin bu açıdan yararlı olacağını vurgulamışlardır. Ancak Güven (2012), projenin birçok açıdan eksikleri olduğunu ve başarılı olma şansı olmadığını bu projeyi Türkiye'den önce uygulayan ABD'nin projeden istenen başarıyı sağlayamadığını ve projeyi sonlandırdığını belirtmiştir.

FATİH Projesi'nin öğretmenlere yönelik olumlu yanları olarak bilgiye erişimi kolaylaştırması, zengin materyal imkânı sunması, öğretmenin işini birçok konuda kolaylaştıracak olması bu nedenle de zaman kazandırması ifade edilmiştir. Alkan, Bilici, Akdur, Temizhan ve Çiçek (2011) FATİH projesi ile okulları dersliklerinde öğretim süreçlerinde bilinçli güvenli, yönetilebilir BT ve internet kullanımı sağlanacağını belirtmişlerdir. Bu araştırmada öğretmenler projenin olumsuz yanları olarak öğretmenlerin bir kısmı FATİH Projesi nedeniyle öğretmenlerin teknoloji kullanma becerileri konusunda kendilerini yenilemek zorunda kalmaları öğretmenlere iş yükü getirecek olması görülmektedir. Öğretmenlerin BT kullanma konusunda eksikleri olduğu ağırlıklı olarak dile getirilmiştir. Cüre ve Özden (2008) öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri kullanma konusunda ciddi eksikliklerinin olduğunu, Adıgüzel, Gürbulak ve Sarıçayır (2011) da akıllı tahta kullanımı konusuna da henüz öğretmenlerin istenen düzeyde olmadığını belirtmişlerdir. Ancak MEB tarafından belirlenen öğretmen yeterlikler kapsamında: "Bilişim teknolojilerinden mesleki gelişim ve iletişim için yararlanabilme." alanında "Araştırma, bilgiye erişime ve bilgiyi paylaşma amacıyla arama motorlarını, internet sitelerini-portallarını ve veri tabanlarını kullan(masının)" Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Eğitimi ve Yetiştirme Genel Müdürlüğü (MEB ÖYEMG: 160) tarafından sınıf öğretmenlerinden beklendiği belirtilmiştir. Tor ve Erden (2004: 122): "Her ne kadar bilgisayarların eğitsel ortamlarda yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar ve gerekli öğretmen eğitimi konusunda nitelik ve nicelik olarak tartışmalar ve eleştiriler söz konusu ise de, bilgisayarlaşma sürecinin eğitsel ortamlarda yerini alma süreci hızla devam etmekte" olduğunu dile getirmişlerdir.

Öğretmenlerin yarıya yakını (%46) projenin hedeflerine ulaşmayacağını düşünürken yine yarıya yakınının (%44) projenin hedeflerine ulaşacağını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu

sonuçlardan, projenin geleceğine ilişkin öğretmenlerin görüşlerinin iki zıt kutupta toplandığı anlaşılmaktadır.

MEB tarafından yapılan planlamaya göre, FATİH Projesi ilk olarak orta öğretim kurumlarında uygulanacaktır. Ancak 3 yıl içinde ortaokul, ilkokul ve anaokullarında da kullanılması planlanmaktadır. Bu nedenle projenin uygulayıcıları içinde en büyük grubu oluşturacak olan sınıf öğretmenlerinin bu konuya ilişkin bilgi ve tutumlarını belirlenmesi ve önerilerinin alınmasının, projenin başarıya ulaşmasına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Bu araştırma sonunda aşağıda yer alan öneriler geliştirilmiştir:

- FATİH Projesi'nin önemli bir ayağını oluşturan tablet bilgisayar öğretmenlere önceden verilmelidir.
- Öğretmen adaylarına da lisans eğitimleri sırasında tablet bilgisayar dağıtımı yapılmalıdır.
- Sınıf öğretmenlerinin BT'ye ilişkin yeterlik düzeylerini belirlemeye yönelik araştırmalar yapılmalıdır.
- Sınıf öğretmenlerine BT ve FATİH Projesi konusunda hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir.
- FATİH Projesine ilişkin sınıf öğretmenlerinin tutumlarını belirlemeye yönelik araştırmalar yapılmalıdır.
- FATİH Projesi'nin pilot uygulama süresi uzatılmalıdır. Böylece pilot uygulamada ortaya çıkacak aksaklıkların ya da eksikliklerin giderilmesi için gerekli önlemler alınmalıdır.
- FATİH Projesi bütün okullarda aynı anda değil, gerekli altyapı ve donanıma sahip okullardan başlanarak yaygınlaştırılmalıdır.
- Sınıf öğretmeni adaylarına lisans eğitimleri sırasında gerekli düzeyde BT ve FATİH Projesi konusunda eğitimler düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, T., Gürbulak, N. ve Sarıçayır, S. (2011). Akıllı tahtalar ve öğretim uygulamaları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 457 – 471.
- Akbaşlı, S., Taşkaya, S. M., Meydan, A. and Şahin, M. (2012), "Teachers and computer technology: Supervisors' views". *International Journal of Research in Social Sciences*, 2(2). 113-124.
- Alkan, T., Bilici, A., Akdur, T. E., Temizhan, O. ve Çiçek, H. (2011). Fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme hareketi (FATİH) Projesi. *5th International Computer & Instructional Technologies Symposium*, 22-24 September, Fırat University, Elazığ- Turkey.
- Alkan, T., Düz, A., Orman, R., Çiçek, H., Koldanca, İ. ve Günday, Ö. (2011). Eğitimde FATİH (Fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme hareketi) Projesi: Türk eğitim-öğretim sisteminde teknoloji odaklı değişim süreci. *11th International Educational Tecnology Coference*. Volume II. Istanbul, Turkey, 1471-1474.
- Baki, A. (1996). Matematik öğretiminde bilgisayar her şey midir?. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (12), 135-143.
- Cüre, F. ve Özden, N. (2008). Öğretmenlerin Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) uygulama başarıları ve BİT'e yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (34), 41-53.
- Çekbaş, Y., Yakar, H., Yıldırım, B. ve Savran, A. (2003). Bilgisayar destekli eğitimin öğrenciler üzerine etkisi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(4), 76-78.
- Çelen, F. K., Çelik, A. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Türk eğitim SİSTEMİ ve PISA sonuçları. *XIII. Akademik Bilişim Konferansı*, 2-4 Şubat, İnönü Üniversitesi, Malatya. <http://ab.org.tr/ab11/bildiri/> adresinden 14 Haziran 2012 tarihinde indirilmiştir.
- Demircioğlu, H. ve Geban, Ö. (1996). Fen Bilgisi öğretiminde bilgisayar destekli öğretim ve geleneksel problem çözme etkinliklerinin ders başarısı bakımın karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (12), 183-185.

- Dursun, Ö. Ö., Tanyeri, T. ve Çuhadar, C. (2011). Bilgi toplumu kavramı: Türkiye perspektifinden bir bakış. *11th International Educational Tecnology Coference*. Volume II. Istanbul, Turkey, 1367-1372.
- European Comission (2010). *Implementation of "Education and Traning 2010" Work Programme. Working Group B: "Key Competences". Key Competences For Lifelong Learning - A European Reference Framework November 2004*. Retrieved on 10 Temmuz 2012, at URL: <http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/basicframe.pdf>.
- FATİH Projesi. (2012). Proje hakkında. Milli Eğitim Bakanlığı. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6>. adresinden 10 Haziran 2012 tarihinde indirilmiştir.
- Gürol, M., Donmuş, V. ve Arslan, M. (2012). İlköğretim kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin fatih projesi ile ilgili görüşleri. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*. 3(3). <http://www.et-ad.net/dergi/index.php?journal=etad>.
- Güven, İ. (2012). Eğitimde 4+4+4 ve Fatih Projesi yasa tasarısı=Reform mu?. *İlköğretim Online*, 11(3), 556-577. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>. adresinden 20 Temmuz 2012 tarihinde indirilmiştir.
- İşman, A. (2002). Sakarya öğretmenlerin eğitim teknolojileri yönünden yeterlilikleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(1), 91-72
- Karal, H. ve Berigel, M. (2006). Yabancı dil eğitim ortamlarının bilişim ve iletişim teknolojileri (BİT) kullanarak zenginleştirilmesi. <http://inet-tr.org.tr/inetconf11/bildiri/56.doc>. adresinden 11 Aralık 2007 tarihinde indirilmiştir.
- Karasar, Ş. (2004). Eğitimde yeni iletişim teknolojileri-internet ve sanal yüksek eğitim. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, (TOJET), 3(4), 117-125.
- Karip, E. (2007). İlköğretimde kalite: Avrupa Birliği kalite göstergeleri çerçevesinde kalitenin değerlendirilmesi. *Türkiye'de okul öncesi eğitim ve ilköğretim sistemi temel sorunlar ve çözüm önerileri*. (Ed.: Özdemir, S., Bacanlı, H. ve Sözer, M.). Ankara: Türk Eğitim Derneği. 211-267
- Kaya, Koçak Usluer. (2011). Öğrenme-öğretmen sürecinde BİT entegrasyonunu etkileyen faktörlere yönelik içerik analizi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*. (31), 48-67.
- Kayaduman, H., Sarıkaya, M. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Eğitimde FATİH projesinin öğretmenlerin yeterlik durumları açısından incelenmesi. *Akademik Bilişim Konferansı*, 2-4 Şubat /İnönü Üniversitesi, Malatya. www.ab.org.tr/ab11/bildiri/136.doc adresinden 10 Temmuz 2012 tarihinde indirilmiştir.
- MEB ÖYEGM. (2008). *Öğretmen Yeterlikleri Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Yeterlik Alanları*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü. (Elektronik). <http://otmg.meb.gov.tr/YetGenel.html>. 22 Ekim 2010 tarihinde indirilmiştir.
- Mioduser, D, Nachmias, R., Tubin, D. and Forkosh-Baruch, A., (2002). Models of pedagogical implementation of ICT in Israeli schools. *Journal of Computer Assisted Learning*, 18(4), 405-414.
- Özçelik ve Aşkı Kurt. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayar özyeterlilikleri: Balıkesir ili örneği. *İlköğretim Online*. 6(3), 441-451. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 11 Temmuz 2012 tarihinde indirilmiştir.
- Passey, D., Rogers, C., Machell, J. and Mchugh, G. (2004). The motivational effect of ICT on pupils. *Departmen for Education Skills Research (Resaarch Report)*. University of Lencaster.
- Toker, A. (2007). Öğretmen yetiştirme programının gelecekteki teknoloji kullanımına yönelik teknoloji eğitimi bakımından değerlendirilmesi. *I. Burdur Sempozyumu*. Cilt: II. 16-19 Kasım 2005. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. 1053-1057.
- Tor, H. ve Erden, O. (2004). İlköğretim öğrencilerinin bilgi teknolojilerinden yararlanma düzeyleri üzerine bir araştırma. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(1), 120-130.
- Yıldırım, A., Şimşek, H., (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M., (2007). Sınıf öğretmeni yetiştirmede teknoloji eğitimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 27(1), 155-167.